

Карен Симонян

Ливадата

Този ден момчето предпазливо влезе в оная част на космическия кораб, наречена „ливада“. Наоколо бе полумрак и пусто. Момчето пак се озърна, за да се увери, че наистина е само, и боязливо пристъпи напред.

И изведнъж се озова сред свежа зеленина и необикновено ярки цветя.

В края на коридора се чуха стъпки и то, придавайки си безгрижен вид, седна на пейката, която кой знае защо в космическия кораб бе наречена дървена. Макар момчето никога да не беше виждало дърво, то знаеше, че пейката не е направена от дърво. В космическия кораб изобщо нямаше предмети от дърво. Всичко бе от изкуствена материя. На всяка крачка. Поне тази пейка, поставена в отдалечената изолирана част на кораба, да беше наистина дървена! Момчето знаеше, че ливадата е любимото място на обитателите на космическия кораб. Тя събуждаше у тях далечни и смътни спомени за родната Земя. Хората идваха тук в минути на радост и тъга.

В космическия кораб момчето имаше няколко връстници – момчета и момичета. В специално отредена за тях стая те заедно изучаваха много предмети, които в бъдеще щяха да им помогнат да продължат междузвездните пътешествия в течение на десетки или на стотици години.

Обаче за всичко това и за още много други неща момчето бе научило от баба си. То с нетърпение очакваше вечерите, когато баба му оставаше свободна и му разказваше приказки за планетата Земя, скрита в едно от далечните кътчета на Вселената.

Приказките бяха много. За горите и безкрайните равнини, за необятните океани и езерата – високо в планините, за непроходимите джунгли и градовете. А най-много баба му обичаше да разказва за малката планинска страна – нейната родина, наречена земя на арменците. В разказите си тя често употребяваше думи, непознати за момчето, които въпреки това пораждаха странен трепет. „Земя и вода“ – казваше баба. Момчето познаваше водата, но „земя“!?... То никога не беше виждало Земята, защото се бе родило преди девет години в този именно космически кораб. И родителите на детето не познаваха това, за което с такава тъга разказваше баба му. Момчето знаеше смисъла на тези абстрактни понятия точно така, както си представяше например числата и математическите действия. Вода – съединение на кислород и водород. Вятър – движение на въздуха. Слънце – най-обикновена звезда, каквито има безброй във Вселената. Тези думи криеха своеобразен смисъл само за бабите и дядовците, родени и израли на Земята, под синия небосвод, но

които сега живееха на кораба. Момчето така и не можеше да си представи как изглежда това небе и не можеше да се примири с мисълта, че в Космоса може да съществува свят, по-голям от техния космически кораб.

Приказките наистина бяха твърде много.

– Когато бях малка като тебе – разказваше баба му, – всички отивахме на полето.

– На ливадата ли? – питаше момчето.

– Почти. Но полето е нещо много по-голямо. Отивахме там да събираме синц за дъвка. Синцът, наричан още козя брада, е растение, трева. Трева като тази, дето расте и в нашата ливада. Когато я изкубваш от земята, в корените ѝ има малки топчици, като мехурчета. Именно тях дъвчехме.

– Ядяхте ли ги?

– Не. Само ги дъвчехме.

– Непрекъснато?

– С часове – отвръщаше баба му.

– Защо?

– Ей тъй. Приятно ни беше. Лягахме на земята, зяпахме облаците по небето и дъвчехме. Жалко, че не си виждал облак.

– Облакът е сгъстена пара, нали?

Баба му се смееше.

– Облакът си е облак. Какви ти сгъстени пари?!

– А защо тук няма облаци?

– Това е невъзможно. Във Вселената е невъзможно да има облаци. Те се появяват само над Земята и над сходни на нея планети.

– А ние защо сме напуснали Земята? – питаше момчето.

– За да открием друг свят. Навярно в един такъв свят ще има и хора като нас.

– Защо? Нима на Земята хората бяха малко? – питаше момчето.

– Много бяха!

– Земята лош свят ли е?

– Земята ли?... – Бабата въздъхна. – Земята е най-хубавият свят. Не зная дали в живота си ще срещна друг свят, който поне малко да прилича на Земята.

– Защо тогава сте я напуснали?

– Защо?!... – Бабата се затрудняваше да обясни това на деветгодишния си внук. – Може би човекът е устроен така.

– Как?

– Човекът обича непрестанно да търси и да открива нещо ново.

– А после?

– Сетне пък започва да тъгува по онова, което е загубил.

– А после какво правехте на полето? – нетърпеливо питаше момчето, без да се интересува твърде много от тези разсъждения. – Само дъвчехте ли?

– После... беряхме цветя.

– Как?! – чудеше се момчето.

– Късахме ги, виехме китки и ги носехме вкъщи.

– Защо?

– За да ги сложим във ваза – спомняше си бабата. – Така те живееха с дни, а в стаята ухаеше на поле.

– Че те може ли да се късат? – питаше момчето.

– Разбира се, но само когато растат на Земята. Защото там цветята са много, срещаш ги на всяка крачка. Обереш ги, а на тяхно място поникнат други. Много, много голяма беше Земята. В космическия кораб това е невъзможно.

– Ще мога ли и аз някога да видя Земята? – продължаваше да разпитва момчето.

– Вероятно. Веднъж да свърши успешно това наше пътешествие.

– Сигурно сега ти би искала да имаш в стаята си букет цветя – рече момчето.

– Разбира се – развълнувано отвърна баба му и гласът ѝ трепна. – Но от нашата ливада не може да се късат цветя. Това дори не трябва да ти минава през ума!

– Защо? – за кой ли път запита момчето.

– Тази ливада е единственото място, където астронавтите се чувстват като на родната планета. Това е едно истинско кътче от природата, което сме донесли от Земята. Сега си представи, че ако ние бяхме късали цветя от ливадата, след нас – твоите родители, какво щеше да остане за тебе и за твоите връстници? Нищо. Вие нямаше да видите ливадата. Права ли съм?

– Права си – съгласи се момчето.

– Тази ливада вие ще предадете на своите деца и внуци, за да не угасне огънят, за да знаят и те откъде сме дошли и къде ще се върнем отново.

... Момчето бе седнало на пейката, която, кой знае защо, се наричаше *дървена*. И очакваше мига, когато стъпките щяха да затихнат.

То бързо стана и тръгна по ливадата. Тук ухаеше необикновено

хубаво. Никъде другаде на кораба нямаше такъв приятен, опияняващ и възбуждащ мирис. Имаше го само в ливадата.

Цветята бяха ярки и най-различни. Имаше цветя с накацали по тях малки и големи пеперуди. Имаше цветя, стигащи до пояса на момчето, и други, които едва личаха сред тревата.

Момчето започна бързо да къса най-големите и най-ярките цветове. То не знаеше как се свива китка, но това не беше толкова важно. Момчето скри набраните цветя под куртката си и затича към стаята на баба си.

Баба му дремеше в креслото. Когато момчето влезе, тя, без да отваря очи, попита:

– Дойде ли?

Момчето сложи цветята в скута на баба си.

– Виж какво съм донесъл за тебе.

Тя отвори очи и веднага закри с ръце лицето си.

– От ливадата ги донесох – призна момчето. – За тебе. За да ухае стаята ти на поле.

Баба му трябваше да му се скара, да го упрекне, да го накаже. За първи път от петдесет и осем години бяха откъснати цветя от ливадата. Но след петдесет и осем години тя пак държеше в скута си цветя. Както някога на Земята, когато беряха козя брада... Баба му зарови лице в цветята.

Но сетне ръцете ѝ отчаяно се отпуснаха и цветята паднаха на пода.

– Какво направи ти, какво! – прозвуча гласът на баба му.

– Исках в твоята стая да ухае на поле и...

– Отивай, отивай си!

Момчето, обидено, че го гонят, се оттегли към вратата. Когато я отвори, почувствува, че в стаята замириса неприятно на лепило.

То стисна носа си и zakрачи по пустия коридор на звездолета. Искаше да върши добри дела. Не знаеше, че баба му сигурно нямаше да го изгони, ако това бяха истински цветя. Не знаеше и че тя е огорчена заедно с внукът ѝ е разкрил нейната тайна. Тайната на ливадата. Същата тайна, в която бяха посветени само няколко души на Земята, построили този космически кораб.

Ливадата също не беше истинска, както и всичко останало на този космически кораб. Не беше естествено и това, че бабата на момчето и останалите астронавти десетилетия наред се смятаха за единствените, които са свързани с родната планета, останала някъде далече в безкрайната Вселена.

КРАЙ

© Карен Симонян
© 1987 Агоп Орманджиян, превод от арменски

Сканиране и разпознаване: Xesiona, 2008
Редакция: ultimат, 2008

Издание:

Карен Симонян. Планетата на двойниците
Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна
Поредица: „Библиотека Галактика“ №85
Съветска – арменска, I издание

Съставител Агоп Мелконян
Преводач Агоп Орманджиян
Редактор Снежана Тодорова
Оформление Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев
Рисунка на корицата Текла Алексиева
Художествен редактор Иван Кенаров
Технически редактор Пламен Антонов
Коректори Паунка Камбурова, Янка Василева
Дадена за набор на 29.I.1987 г.
Подписана за печат на 9.IV.1987 г.
Излязла от печат месец май 1987 г.
Формат 70×100/32. Изд. № 2057
Държавна печатница „Балкан“, София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9700>]